

P o s u d o k na habilitačnú prácu

Autor: Mgr. Dagmar NEMČEK, PhD.

Téma: „Kvalita života športujúcich a nešportujúcich mužov a žien s rozdielnym zdravotným stavom“

Habilitačná práca, ktorú predložila Mgr. Dagmar Nemček, PhD. vychádza z veľkého množstva výskumných, tak zahraničných ako aj domácich štúdií, nevynímajúc z tohto spektra tiež práce samotnej autorky. Napriek tomu, že začiatky výskumu kvality života siahajú do konca polovice minulého storočia, je konkrétna problematika ešte stále, a možno povedať, že práve v dnešnej dobe, často diskutovanou témou. Každá syntetizujúca práca je tak pozitívom a prináša nové poznatky ku skúmaniu koncepcie kvality života. Na rozdiel od niektorých iných štúdií obdobného charakteru si habilitantka zvolila model subjektívnej kvality života, konkrétne teóriu subjektívnej pohody a jej kognitívno-evaluatívny komponent. Svoju pozornosť upriamila na menej sledovanú časť športujúcej a nešportujúcej populácie s rozdielnou úrovňou zdravotného stavu v skupinách žien aj mužov. Z uvedeného dôvodu je téma práce aktuálna a v ďalších rokoch je možné očakávať zvyšovanie záujmu o problematiku, ktorú habilitantka rieši.

Formálna stránka práce

Habilitačná práca spĺňa kritériá kladené na tento druh spisu. Autorka rozpracovala zvolenú problematiku na 161 stranách, ktoré sú doplnené piatimi stranami príloh. Habilitačná práca je rozdelená tradičným spôsobom do 4 základných kapitol s dvoj- až trojúrovňovým členením, s rozsiahlou analýzou teórie a vedeckých poznatkov k danej problematike. Teoretické a empirické časti sú vyvážené. Citačné norma je dodržaná. Práca je písaná kultivovaným odborným jazykom.

Prehľad literatúry

V literárnom prehľade autorka vcelku logicky a komplexne analyzuje štúdie venujúce sa kvalite života z viacerých aspektov, smerujúc tak k objasneniu základných pojmov (kvalita života, zdravie, zdravotné oslabenie a i.), pričom sa zameriava na ľudí zdravých, zdravotne oslabených a ľudí s chronickým neprenosným ochorením. Ďalej predkladá a diskutuje poznatky a výsledky výskumov zameraných na šport a jeho vplyv na zvyšovanie úrovne kvality života osôb v rôznych skupinách populácie a s rozdielnou úrovňou zdravotného stavu. Literárny rešerš logicky vyúsťuje do charakteristiky indikátorov a domén kvality života, ktoré sa stali východiskom pre výskumné sledovanie habilitantky. Za dôkaz výbornej a znalosti problematiky považujem počet bibliografických odkazov – 226, s výrazným podielom zahraničných časopiseckých a knižných prác.

K cieľom, hypotézam a úlohám

Cieľom habilitačnej práce bolo rozšíriť poznatky o kvalite života populácie na Slovensku prostredníctvom spoznávania miery spokojnosti so zdravím a s doménami ovplyvňujúcich celkovú kvalitu života športujúcich a nešportujúcich žien a mužov v troch skupinách zdravia. Dodatočné určenie čiastkových cieľov by však podľa môjho názoru prispelo k väčšej prehľadnosti ďalej postulovaných hypotéz, ktoré autorka v niektorých prípadoch (H4, H6, H7) poňala prinajmenšom netradične. Čo Vás viedlo k takejto štruktúre a k štylistike hypotéz? Úlohy sú jasné, nemám k nim žiadne pripomienky.

K metodike

Metodika práce, rozdelená do troch podkapitol, postihuje takmer všetky relevantné údaje potrebné pre získanie a spracovanie dát. Pozitívne hodnotím početnosť výskumného súboru - 1100 respondentov rozdelených podľa úrovne zdravotného stavu a tiež športovania, resp. nešportovania. Polemizovať môžeme pri počte osôb so zdravotným postihnutím – 456, čo predstavuje súbor väčší o 125 respondentov oproti súboru zdravých. V charakteristike súboru/-rov mi chýba tiež údaj o ich veku, ktorý je dôležitým faktorom. K nemu sa však čitateľ dostane až po prečítaní celej práce, v jej prílohách.

Otázky:

- Z akého dôvodu ste tento údaj (vek) neuviedli priamo v metodike?
- Nerozmýšľali ste nad rozdelením súborov aj z hľadiska veku?

K získaniu údajov bol vhodne použitý dotazník S.QUA.L.A, hodnotiaci subjektívnu spokojnosť so špecifickými oblasťami života –individuálnej kvality života, doplnený o osobné údaje respondentov, ktoré mohli byť ešte podrobnejšie, napr. pri charakteristike pohybovej aktivity, dĺžky (trvania), či frekvencie „tréningov“ v týždni. Takéto údaje by pomohli lepšie špecifikovať skupiny respondentov, čo by sa následne prejavilo aj pri vyhodnocovaní.

Otázky:

- Ako bol distribuovaný dotazník a ako ste zabezpečili jeho 100% návratnosť?
- Charakterizujte pohybovú aktivitu, resp. cvičenie (dotazník, otázka 5)
- Za akých podmienok ste považovali respondenta za športujúceho, resp. nešportujúceho?

K výsledkom a diskusii

Výsledky a diskusia, spracované spoločne do jedného celku, sú prehľadné a precízne prezentované postupne v jednotlivých podkapitolách (4.1 – 4.4.1). Autorka podrobne popisuje poznatky získané štatistickým spracovaním údajov a pokúša sa o ich analýzu vzhľadom na stanovený cieľ. Dovoľujem si tvrdiť, že ak by sa autorka „odvážila“ spracovať diskusiu samostatne a viac porovnať svoje údaje s už existujúcimi štúdiami (množstvo bibliografických odkazov to predsa umožňuje), umocnilo by to jednotlivé výsledky a podčiarklo významnosť jej práce. Napriek tejto pripomienke, považujem výsledky výskumu za najsilnejšiu časť habilitačnej práce. Poukazujú však aj na limity veľmi špecifického výskumu (uvedené už skôr v metodike).

K záverom práce

Súhrnné závery na piatich stranách, v ktorých autorka na základe výsledkov prijíma, resp. nepotvrďuje jednotlivé hypotézy, sú čiastočne doplnením toho, čo už vyslovila v predchádzajúcich kapitolách. Správne sú formulované odporúčania pre vedy o športe, ktoré však mohli byť ešte podrobnejšie rozpracované. Odporúčania pre športovú prax môžu pomôcť k dosiahnutiu pozitívnych zmien v skúmanej problematike a je možné ich jednoznačne prijať.

Záver:

Habilitantka vo svojej práci splnila stanovené ciele. Za pozitíva považujem penzum práce odvedenej pri získavaní výskumných údajov, ich náročné štatistické spracovanie, ako aj celkovú originalitu výsledkov. Na základe predloženého habilitačného spisu hodnotím prácu Mgr. Dagmar Nemček, PhD. za kontinuálnu a vysoko odbornú. Cieľom dlhoročnej výskumnej práce habilitantky bolo obohatiť doterajšiu teória a prax v oblasti výskumu kvality života populácie na Slovensku, čo sa aj podarilo, najmä vďaka rozsiahlym vlastným výskumom, navyše v spolupráci s renomovanými odborníkmi v tejto oblasti. Svojou habilitačnou prácou habilitantka preukázala schopnosť analyzovať, hodnotiť, triediť a syntetizovať získané poznatky. Habilitačná práca preukazuje schopnosť habilitantky formulovať vlastné názory a erudovane ich zdôvodňovať. Poznatky, ku ktorým Mgr. Dagmar Nemček, PhD. vo svojej habilitačnej práci dospela sú podnetné a tvoria tak cenný prínos pre športovú teóriu a prax.

V Bratislave, dňa 25.1.2020

doc. PaedDr. Oľga Kyselovičová, PhD.